

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

Conferința Internațională „Populația României – încotro?”
18-19 septembrie 2007, Sibiu

Evenimentul a fost organizat de Senatul României, Primăria Municipiului Sibiu și Fondul ONU pentru Populație, în parteneriat cu Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu.

La conferință au participat parlamentari, reprezentanți ai Președinției României și membri ai Guvernului, reprezentanți ai sindicatelor și patronatelor din România, parlamentari din statele membre UE, experți români și străini și specialiști ai Fondului ONU pentru Populație.

Conferința Internațională de la Sibiu a făcut primul pas către o strategie națională pentru populație și dezvoltare, ținând seama de faptul că populația României îmbătrânește și scade – de la 23 de milioane în 1990 la 21,6 milioane în 2006 –, că există măsuri propuse de specialiști pentru diminuarea efectelor negative asupra societății – *Cartea Verde a Populației în România* – și că această problemă este pe agenda publică de mai mult de doi ani.

Conferința *Populația României – încotro ?* și-a propus :

- să prezinte și să dezbată posibilele soluții la problemele privind populația și dezvoltarea României ;
- să prezinte rezultatele consultării publice asupra opțiunilor identificate în *Cartea Verde a Populației în România* privind răspunsul la evoluția demografică ;
- să obțină angajamentul Comisiilor pentru Populație și Dezvoltare ale Guvernului și Parlamentului pentru implicarea în soluționarea acestor probleme ;
- să demareze un proces de elaborare a unei strategii naționale privind populația și dezvoltarea.

Conferința a fost deschisă de Președintele României, Domnul Traian Băsescu, care s-a referit la populația României subliniind :

„Acest subiect este mai important decât orice pentru România. Personal, consider că problema demografică este vitală pentru că ea ne dă perspectiva modului în care vom trăi, vom locui, vom evolua, vom beneficia, mai mult sau mai puțin, de bunăstarea pe care ne-o creează condiția de stat membru al Uniunii.

O politică demografică înțeleaptă va fi cea care ne va ajuta, iar o politică demografică eronată va pune în spatele generațiilor viitoare sarcini imposibil, aproape, de dus, în condițiile ce se prefigurează (...).

Dacă nu facem acum ceea ce trebuie făcut, să implementăm politici care să stopeze declinul demografic al României, practic, ne sacrificăm copiii și nepoții”.

Președintele României a vorbit despre importanța politicilor demografice pentru guvernanți și despre necesitatea de a avea o strategie națională pentru populație și dezvoltare care să prevină un colaps social și economic. Discursul Președintelui s-a axat pe cei trei factori care afectează evoluția demografică a unui stat : fertilitatea, mortalitatea și migrația. După ce a trecut în revistă problemele ridicate de fertilitatea scăzută, mortalitatea ridicată și migrația externă mare, Președintele a subliniat nevoia de măsuri în domeniile afectate de acești factori : educație, sănătate și asigurări sociale, educația fiind un motor de eradicare a sărăciei, dar și nevoia de politici pentru ca nașterea unui copil să nu afecteze evoluția

profesională a unui părinte. Creșterea vârstei de pensionare și elaborarea unor politici de imigrare coerente, prin care România să atragă muncitori calificați, au fost alte două măsuri menționate de Președinte.

Președintele țării a asistat la prezentările specialiștilor și a luat parte la discuțiile cu experții despre scenariile și măsurile propuse de ei.

Prof. Vasile Ghețău, demograf, a vorbit despre implicațiile scăderii fertilității asupra viitorului demografic al României și posibilele soluții de redresare a numărului populației; prof. Dumitru Sandu, sociolog, s-a axat pe tendințele și consecințele emigrării și necesitatea unei politici naționale de imigrare care să atragă muncitori străini pe piața de muncă din România; a completat tabloul general prof. Marian Preda, sociolog, prin politicile sociale, cu referire în special la regimul și vârsta de pensionare, subliniind faptul că România are o vârstă reală de pensionare de 53 ani, din cauza numărului mare de pensionări pe caz de boală.

Secțiunea a doua

În prezența Ministrului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, Paul Păcuraru, consultantii UNFPA Ioana Alexandra Mihai și Daniela Urse au deschis secțiunea a doua cu rezultatele consultării publice privind *Cartea Verde a Populației în România*.

Consultarea publică s-a desfășurat în perioada 1 iunie – 1 august 2007 pe mai multe planuri: interviuri cu autorități și lideri de opinie, focus-grupuri cu tineri și o dezbatere online pe site-ul Fondului ONU pentru Populație. La consultare au participat peste 700 de persoane, reprezentanți ai autorităților publice (ministere, agenții naționale, partide politice, parlamentari), lideri de opinie (lideri de sindicat, conducători religioși, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale), academicieni, profesori universitari, manageri de firme, precum și autorități locale, adolescenți, studenți și publicul larg. Participanții au evaluat

măsurile propuse de Comisia Națională pentru Populație și Dezvoltare și au propus măsuri noi care să fie cuprinse în strategia națională.

Au urmat prezentările invitaților străini. Julius Op de Beke, de la Comisia Europeană, și Nikolai Botev, de la Fondul ONU pentru Populație, au oferit o imagine de ansamblu asupra viitorului demografic al Europei, accentuând provocările pe care acesta le ridică la nivelul politicilor. Emilia Voynova, de la Ministerul Muncii și Politicii Sociale din Bulgaria, a oferit exemplul țării vecine, care a adoptat deja o strategie națională de populație și dezvoltare. Autoritățile române – Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse și Ministerul Sănătății Publice – au prezentat strategia națională de dezvoltare a serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice în România și modul în care se pregătește sistemul de sănătate să facă față evoluției demografice.

Secțiunea a treia

Secțiunea dedicată Parlamentelor europene a dat posibilitatea atât parlamentarilor români, cât și celor străini – invitați din partea Irlandei, Portugaliei și Republicii Moldova – să vorbească despre modul în care tratează aceste instituții problemele demografice. Parlamentarii români Doina Drețcanu și Dan Sabău au propus unificarea inițiativelor din Senat și Camera Deputaților și crearea unei comisii comune care să abordeze integral problemele ridicate de schimbările demografice. Parlamentarul european Gabriela Crețu le-a reamintit participanților importanța elaborării reformelor sociale în concordanță cu drepturile omului. Parlamentarii Mary Henry (Irlanda), Teresa Caeiro (Portugalia) și Dr. Eva Gudumac (Republica Moldova) au vorbit despre inițiativele din țările lor, care au încercat mai degrabă să răspundă la schimbările inevitabile ale structurii populației decât să încerce să le influențeze prin măsuri.

Secțiunea a patra

Membrii Comisiilor pentru Populație și Dezvoltare ale Senatului și Guvernului României și invitații străini au participat la o masă rotundă la care s-au dezbătut obiectivele și direcțiile prioritare ale unei strategii naționale pentru populație și dezvoltare, precum și pașii posibili ai procesului de elaborare a acestui document.

Concluziile conferinței

Pe marginea conferinței s-a desprins nevoia de elaborare a unor decizii și strategii din partea Guvernului și ministerelor. Ministrul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse va convoca o întâlnire a Comisiei Naționale pentru Populație și Dezvoltare și îi va solicita elaborarea strategiei naționale pentru populație și dezvoltare. Ministerul va susține logistic, financiar și cu experți procesul de elaborare a strategiei.

Cancelaria Prim-Ministrului va regândi structura Comisiei Naționale pentru Populație și Dezvoltare, care va include societatea civilă și transformarea acesteia într-un mecanism cu rol de decizie. Comisia va include și Ministerul Afacerilor Interne, pentru a furniza informații în domeniul migrației.

Reprezentanți ai Parlamentului, prezenți la Conferință, s-au angajat să susțină inițiativele existente de înființare a unor comisii de profil în cele două Camere ale Parlamentului și consolidarea lor într-o singură comisie. De asemenea, au subliniat faptul că problema populației are dimensiuni și în domeniul serviciilor de sănătate și educație (senatorul Dan Sabău).

Deputatul Doina Drețcanu a anunțat că va adresa un apel parlamentarilor pentru o strategie pe trei direcții de acțiune: mortalitate, natalitate și migrație și va recomanda înființarea unei comisii pentru populație și dezvoltare mixte, formată atât din senatori, cât și din deputați care sunt membri ai comisiilor de muncă, egalitate de șanse, sănătate etc. din cele două Camere.

În acest sens, Strategia Națională pentru Populație și Dezvoltare trebuie să fie corelată cu toate politicile care vor fi dezvoltate ulterior în diferite direcții. De asemenea, se impun *reforme pentru evitarea colapsului socioeconomic*. Întâlnirea de lucru dintre membrii comisiilor de profil din Guvern și cele două Camere ale Parlamentului a stabilit ca principale direcții de acțiune ale unei strategii naționale pentru populație și dezvoltare: fertilitatea, natalitatea; familia; migrația; egalitatea de șanse; educația; sănătatea – mortalitatea maternă, mortalitatea infantilă.

Ca obiective generale au fost stabilite:

1. creșterea fertilității;
2. reducerea mortalității, mai ales a celei infantile;
3. elaborarea unei politici coerente de migrație în România – precedată de un studiu asupra situației actuale și a impactului migrației;
4. creșterea calității capitalului uman – politici de educație, sănătate, creșterea calității ocupării –, creșterea flexibilității pe piața muncii, corelate cu securitatea locului de muncă.

În elaborarea Strategiei vor fi luate în considerare și măsurile concrete propuse de experții prezenți la dezbateri:

- servicii și prestații familiale, refacerea statutului și prestigiului familiei cu copii;
- analizarea eficienței măsurilor actuale de creștere a natalității;
- elaborarea unor politici pentru optimizarea migrației economice temporare externe: reducerea costurilor lucrului în străinătate pentru migranți, sporirea beneficiilor economice și sociale ale ocupării lor în afara țării, asigurarea unor beneficii comunitar-regionale la originea fluxurilor, evitarea conversiei migrației temporare în migrație externă definitivă;
- elaborarea unei strategii pe termen lung privind piața muncii și politica de pensionare;

- introducerea urgentă a unor politici publice care să încurajeze populația inactivă să intre pe piața muncii și în sistemul de asigurări ;
 - creșterea treptată a vârstei medii reale de pensionare, de la 53 de ani în prezent la 60 de ani în 2025 și la 65 de ani în 2050 ;
 - politică publică pentru femeile casnice (25% din populația feminină este inactivă) ;
 - egalizarea vârstei de pensionare între femei și bărbați, la minimum 65 de ani, necesită o campanie publică de promovare a avantajelor pentru femei ale pensionării la vârste egale cu bărbații ;
 - reducerea pensionărilor frauduloase ;
 - introducerea unei *pensii minime în sistemul public*, așa cum există un salariu minim pe economie și un venit minim garantat pentru sistemul de asistență socială ;
 - strategii speciale pentru vârstnicii din mediul rural, axate pe creșterea accesului la servicii sociale și de sănătate.
- Detalii privind prezentările și dezbaterile de la Conferință pot fi găsite la <http://populatiaromanieiincotro.unfpa.ro>.

UNFPA, Fondul ONU pentru Populație